

SPRAWOZDANIA – RECENZJE – DYSKUSJE

Redakcja „Kwartalnika Filozoficznego” publikuje apel Instytutu Filozofii UJ i popiera zawarte w nim postulaty.

7 luty 2013

Rada Naukowa Instytutu Filozofii
Wydział Filozoficzny
Uniwersytet Jagielloński

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Instytut Filozofii

Szanowna Pani
Prof. dr hab. Barbara Kudrycka
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Szanowna Pani Minister,

Rada Naukowa oraz Dyrekcja Instytutu Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego zwracają się z prośbą o **umożliwienie bezpłatnego studiowania filozofii osobom, które studiują lub studiowały inne kierunki**. Filozofia, a szczególnie filozofia współczesna, wymaga orientacji we współczesnych naukach humanistycznych, społecznych oraz matematyczno-przyrodniczych. Pod tym względem jest filozofia dyscypliną wyjątkową. Prawie wszyscy luminarze polskiej filozofii (z logiką włącznie) studiowali wcześniej inne kierunki; w niektórych okresach można było studiować filozofię pod warunkiem ukończenia innych studiów. Wprowadzenie od roku 2013/2014 opłat od studen-

tów drugiego kierunku drastycznie ograniczy rekrutację na filozofię tych osób, które studiują już inny kierunek. Pragniemy podkreślić, że z tej właśnie grupy wywodzą się nasi najlepsi studenci (a następnie pracownicy naukowci). **Obawiamy się, że proces ten doprowadzi do dramatycznego obniżenia poziomu polskiej filozofii i logiki.** Warto w związku z tym pamiętać o znaczącym wkładzie, jaki w światową naukę wniosła w dwudziestolecie międzywojennym polska filozofia i logika, jak również o odrodzeniu filozofii polskiej po 1989 roku.

Filozofia, w tym logika, organicznie potrzebuje inspiracji płynącej z nauk przyrodniczych, humanistycznych, społecznych i matematycznych. Współczesna logika jest nauką podobną do matematyki. Nie można uprawiać filozofii nauki bez znajomości którejś ze szczegółowych nauk przyrodniczych. Epistemologia wymaga kontaktu z psychologią i naukami kognitywnymi. Nie można uprawiać historii filozofii i filozofii kultur pozaeuropejskich bez opanowania warsztatu filologicznego. Badania w zakresie filozofii politycznej wymagają zaś wiedzy ekonomicznej, socjologicznej i prawniczej. Do chwili obecnej adepci filozofii zdobywali tę konieczną dodatkową wiedzę na innych kierunkach studiów, na które uczęszczali przed lub w trakcie studiów filozoficznych.

Polska filozofia i logika zyskała światowe uznanie za sprawą fenomenologii Romana Ingardena i jego uczniów. Znany i ceniony w świecie jest dorobek polskich szkół analitycznych: Szkoły Lwowsko-Warszawskiej (K. Twardowski, K. Ajdukiewicz, T. Kotarbiński) oraz Koła Krakowskiego (I. M. Bocheński, J. Salamucha). Polscy logicy uzyskali sukces chyba nie dany innym dziedzinom w Polsce: zaistnieli w świecie jako polska szkoła, uzyskując podstawowe wyniki w swej dyscyplinie, wytyczając kierunki badań na następne dekady i organizując życie naukowe w krajach, w których znaleźli się po wojnie (Tarski w USA – w Berkeley, Łukasiewicz w Irlandii – w Dublinie, Lejewski w Wielkiej Brytanii – w Manchesterze). Przedstawiciele wspomnianych nurtów studiowali inne kierunki zanim podjęli badania w zakresie filozofii czy logiki (studiowali psychologię, matematykę czy fizykę). Bez tej dodatkowej wiedzy, ich prace byłyby gorsze albo wręcz by nie powstały.

Wysoka jakość polskiej filozofii i logiki nie należy bynajmniej do przeszłości. Po 1989 roku nastąpiło w Polsce wyraźne odrodzenie filozofii, widoczne w rosnącej liczbie prac publikowanych zagranicą, w tym w prestiżowych wydawnictwach i czasopismach naukowych. Polscy filozofowie i logicy obecni są w komitetach zarządzających europejskich i światowych programów badawczych, rad naukowych,

czy honorowych stowarzyszeń naukowych. Uzyskują prestiżowe nagrody i wyróżnienia oraz w nieznaną wcześniej skali międzynarodowej, europejskie i krajowe granty na projekty badawcze. **Obawiamy się, że brak wszechstronnie wykształconych studentów zahamuje tę tendencję.**

Reasumując: prosimy o odstąpienie od pobierania opłat od studentów filozofii, którzy studiowali lub studiują inne kierunki. Obawiamy się, że utrzymanie opłat za studia dla tej grupy doprowadzi do jakościowej degradacji polskiej filozofii (wraz z logiką), dyscyplin mających piękną kartę w historii, odradzających się w ostatnich latach i istotnych dla kultury i demokracji w Polsce. Liczymy, że Pani Minister w swych zamierzeniach weźmie pod uwagę przyszłość polskiej filozofii i logiki.

Z wyrazami szacunku

W imieniu Rady Naukowej, pracowników i studentów Instytutu Filozofii UJ

Prof. dr hab. Wojciech Suchoń
Przewodniczący Rady Naukowej
Instytutu Filozofii UJ

Dr hab. Michał Bohun
Dyrektor
Instytutu Filozofii UJ

OKAZJONALIZMY I KWANTYFIKACJA

Katarzyna Kijania-Placek, *Pochwała okazjonalności. Analiza deskryptywnych użyć wyrażen okazjonalnych*, Wydawnictwo Naukowe Semper, Warszawa 2012, s. 288.

1. Centralnym punktem zainteresowania Katarzyny Kijani-Placek w książce *Pochwała okazjonalności* są okazjonalizmy deskryptywne, tj. takie okazjonalizmy, że zdania je zawierające wyrażają sądy ogólne (zob. np. s. 103)¹. Poświęcone są im rozdziały III i IV książki.

W rozdziale III Autorka bardzo szczegółowo i wnikliwie prezentuje i komentuje różne koncepcje takich okazjonalizmów, a w szczególności: (a) koncepcję referencji przeniesionej (Nunberga), z istotnym

¹ Używam terminu „okazjonalizm” jako skrótu terminu „wyrażenie okazjonalne”.